

**Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет
Кафедра економіки та економічної теорії**

Міждисциплінарна курсова робота

на тему:

«Криптовалюти: особливості операцій та фактори поширення»

Студента I курсу групи ЕАм-11
Телюка Д. Т.

Науковий керівник: завідувач кафедри
економіки та економічної теорії,
професор, док. екон. наук
Козюк В. В.

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ECTS _____

Тернопіль - 2023 р.

План

Вступ

Розділ 1. Особливості теоретичних поглядів на криптовалюти

Розділ 2. Аналіз діючої практики функціонування криптовалют та здійснення операцій з ними

Розділ 3. Перспективи розвитку і фактори поширення криптовалют в сучасних умовах

Висновки

Зміст

	ст.
Вступ.....	4
Розділ 1. Особливості теоретичних поглядів на криптовалюти.....	5
Розділ 2. Аналіз діючої практики функціонування криптовалют та здійснення операцій з ними.....	9
Розділ 3. Перспективи розвитку і фактори поширення криптовалют в сучасних умовах.....	14
Висновки.....	18
Список використаної літератури.....	20

Вступ

Зміни, що відбуваються на фінансовому ринку протягом останніх років, значною мірою пов'язані з появою нових інструментів та технологій. До таких інструментів, зокрема, належать аналоги традиційних валют - криптовалюти.

Сьогодні криптовалюти займають вагоме місце на світовому фінансовому ринку. Основні параметри їх функціонування засвідчують динамічне зростання обсягів ринкової капіталізації та розширення сфери обігу. Проте не до кінця дослідженими залишаються умови та фактори їх поширення, особливості здійснюваних операцій та інші проблемні аспекти функціонування криптовалют, що й зумовлює актуальність теми дослідження.

Метою дослідження є визначення особливостей та факторів поширення криптовалют в сучасних умовах.

Для досягнення поставленої мети в курсовій роботі розв'язуються такі основні завдання:

- ✓ дослідити сутність категорії «криптовалюти» та визначити її основні характеристики;
- ✓ проаналізувати діючу практику функціонування криптовалют та здійснення операцій з ними;
- ✓ вивчити правові аспекти функціонування криптовалют в Україні та в країнах Європейського Союзу;
- ✓ визначити фактори поширення криптовалют та перспективи їх розвитку в сучасних умовах.

Новизна дослідження полягає в вивченні та оцінці широкого кола факторів, які сприяють поширенню криптовалют в Україні та світі на сьогоднішній день. Зокрема, частково проаналізовано вплив війни в Україні на світовий ринок криптовалют та дана оцінка перспектив їх розвитку в сучасних умовах.

Розділ 1. Особливості теоретичних поглядів на криптовалюти

Розвиток світового фінансового ринку протягом останніх років відзначається виникненням та розвитком нових фінансових інструментів, які доволі швидко знаходять свою нішу. Не дивлячись на швидкість змін ринкового середовища та різноманітність новітніх інструментів, особливе і доволі вагоме місце на ринку займають криптовалюти.

Криптовалюти виникли як аналог традиційних валют. Так, у 2009 році як результат інноваційних розробок Сатоші Накамото з'явився біткоїн – перша криптовалюта в світі. На відміну від традиційних валют біткоїн не був прив'язаний до будь-яких національних валют та не мав жодного традиційного підкріплення. Не дивлячись на доволі тривалий термін обігу криптовалют на сьогодні в наукових колах немає єдиного підходу до визначення їх сутності та основних характеристик.

Варто відзначити, що спектр визначення даної категорії варіюється від понять «електронні гроші», «платіжний засіб» до понять «вид цінних паперів», «фінансовий актив» тощо.

Щодо визначення поняття «криптовалюта» в нормативно-правовому контексті, то згідно Роз'яснення щодо правомірності використання в Україні «віртуальної валюти / криптовалюти» Віткоїн Національного банку України від 10.11.2014 року «Національний банк України розглядає «віртуальну валюту / криптовалюту» Віткоїн як грошовий сурогат, який не має забезпечення реальною вартістю і не може використовуватися фізичними та юридичними особами на території України як засіб платежу, оскільки це протирічить нормам українського законодавства» [17].

На сьогоднішній день в Законі України «Про платіжні послуги» дано визначення електронних грошей [15]. На думку Корнєєва В., Чеберяко О. «Криптовалюта емітується безпосередньо в електронній мережі та не пов'язана ні з будь-якою «звичайною» валютою, ні з будь-якою державною валютною системою. Таким чином, термін «криптовалюта» співвідноситься із терміном «електронні гроші», а не з терміном «гроші» як базовою категорією» [11, с. 41]. Проте, як

підтверджують дослідження ряду авторів, категорії «електронні гроші» та «криптовалюта» не є ідентичними.

Популярні спеціалізовані електронні ресурси трактують досліджувану категорію наступним чином: «криптовалюта – це децентралізована цифрова валюта, яка використовує криптографію для забезпечення безпеки» [14].

Молчанова Е. та Солодковський Ю. визначають криптовалюту як фідучіарну цифрову валюту, «... валютний курс якої встановлюється на підставі режиму вільного плавання як результат попиту і пропозиції на валютному ринку з повною відсутністю контролю з боку Центробанків» [13, с. 68].

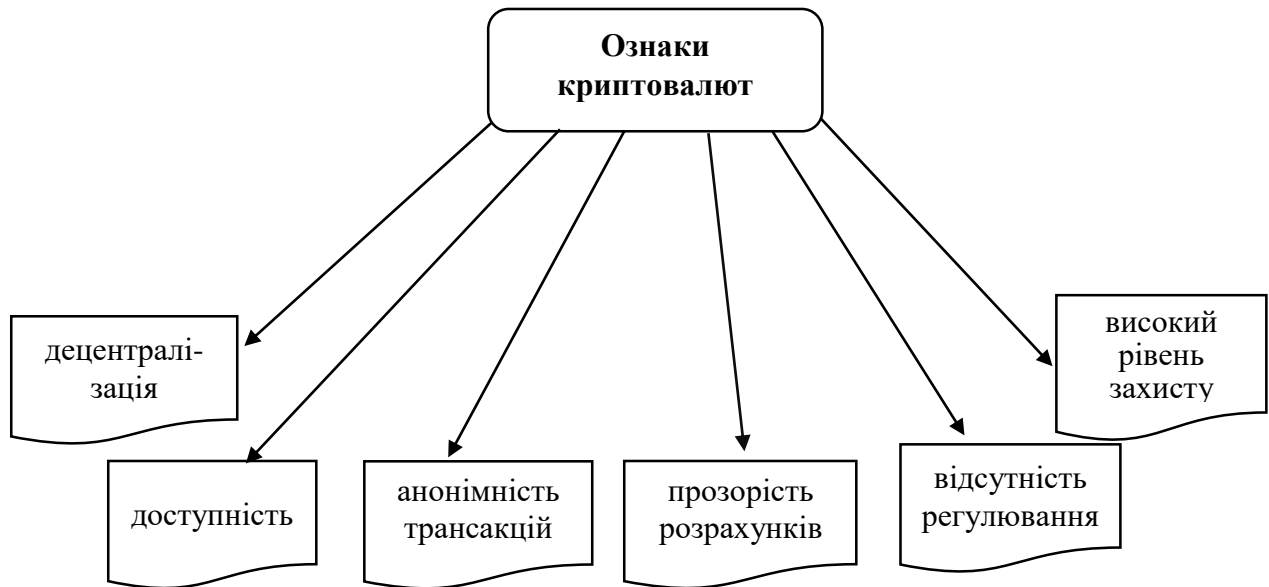
Разом з тим окремі дослідники ідентифікують дефініцію «криптовалюта» з позицій її сутнісних відмінностей від традиційних валют та засобів платежу. Так, В. Д. Іванюк наводить власне авторське визначення поняття криптовалюта: «Криптовалюта – це альтернативний засіб платежу, номінований у власній розрахунковій одиниці, врегульований фінансово-правовими нормами, використання якого базується на криптографічних методах для забезпечення фінансових транзакцій з метою погашення боргових зобов'язань» [9].

Желюк Т., Бречко О. визначають криптовалюту як стабільний універсальний інструмент глобальних фінансових платежів і разом з тим фінансовий інструмент з високою капіталізацією, що є конкурентною формою міжнародного перерозподілу капіталів [8, с. 50].

Узагальнюючи наведені вище твердження доходимо висновку, що криптовалюта є децентралізованою цифровою валютою, захищеною криптографічними методами, валютний курс якої встановлюється як результат попиту і пропозиції на валютному ринку, а також фінансовим інструментом з високою капіталізацією, що обслуговує міжнародні ринки капіталів.

Сутність криптовалют як особливої економічної категорії розкривається через їх основні ознаки (характеристики), до яких, зокрема, належать: децентралізація емісії та зберігання; доступність у використанні; повна

анонімність транзакцій; прозорість розрахунків; відсутність регулювання та високий рівень безпеки (рис. 1).

Рис. 1. Базові ознаки криптовалют [побудовано автором]

Децентралізований характер криптовалют проявляється в процесі їх видобутку (майнінгу) та використання. Майнінговий спосіб отримання криптовалюти є процесом створення цифрової валюти різними суб'єктами ринку, що знаходяться в різних куточках світу, шляхом виконання обчислень та генерування таким чином нових блоків блокчейна. Зберігається криптовалюта також децентралізовано в електронних гаманцях користувачів.

З огляду на зазначений спосіб випуску (видобутку) криптовалюта не має традиційного регулювання з боку центрального банку будь-якої країни світу і, відповідно, не регулюється жодною країною.

До важливих ознак криптовалют також належать анонімність володіння і використання та прозорість розрахунків. Історію будь-якого платежу можна відстежити до самого моменту генерації монет. Інформація про здійснені транзакції ніколи не буде видалена з бази даних. Таким чином можна відстежити трафік будь-якого криптовалютного платежу.

Безумовно визначальною ознакою криптовалют є високий рівень безпеки пов'язаний із надійним захистом від підробки, що забезпечується криптографічними методами.

На нашу думку важливо також відзначити такі специфічні ознаки криптовалют як відсутність матеріальної форми, цінність, яка ґрунтується на довірі, та автономність у політико-економічному відношенні. Жодна криптовалюта не прив'язана до будь-яких національних валют чи активів, і її цінність не підкріплена нічим, окрім довіри власників. Курс криптовалюти формується на віртуальних біржах під впливом попиту та пропозиції.

Розділ 2. Аналіз діючої практики функціонування криптовалют та здійснення операцій з ними

Тенденції розвитку криптовалют в світі є доволі стрімкими. Їх кількість постійно змінюється. За різними даними на сьогодні нараховується більше 20 тисяч криптовалют. Найбільшого поширення набули такі як Bitcoin, Ethereum, Chainlink, Litecoin та інші.

Спільним для всіх криптовалют є те, що вони працюють на технології блокчейн. Блокчейн – це зростаючий ланцюг пов’язаних записів даних (блоків даних) розміщених в хронологічному порядку побудований із застосуванням криптографічних методів захисту.

Існує думка, що децентралізована валюта виникла, щоб задовільнити потреби ринку в достатній кількості платіжних засобів. Разом з тим окремі дослідники та оператори ринку ставлять під сумнів виконання криптовалютою функції засобу платежу.

Не дивлячись на це криптовалюта забезпечує швидку і надійну систему грошових переказів, що не контролюються регуляторами та базується на новітніх цифрових технологіях.

Практика засвідчує стрімке зростання міжнародного ринку криптовалют, свідченням чого є ріст їх ринкової капіталізації. Найпопулярнішими криптовалютами світу залишаються Bitcoin (BitCoin, або BTC) та Ethereum.

«На липень 2022 року налічувалося 20 268 криптовалют, їх загальна ринкова капіталізація становила 1,025 трлн дол. США.

У свою чергу такі криптовалюти, як Bitcoin або Ethereum, користуються найбільшою популярністю: Bitcoin має найвищу поточну ринкову капіталізацію – понад 420 млрд дол. США, що вдвічі більше, ніж у найближчого конкурента Ethereum» [16, с. 100].

При цьому Bitcoin є не тільки першою децентралізованою цифровою валютою, але й однією із найпопулярніших альтернатив традиційним валютам (табл. 1).

Таблиця 1

Рейтинг криптовалют за ринковою капіталізацією станом на 21.02.2022 р.

Ранг	Назва криптовалюти	Ринкова капіталізація (млрд. дол.)
1.	Bitcoin (BTC)	832
2.	Ethereum (ETH)	374
3.	Tether	78,4
4.	Binance Coin (BNB)	72,6
5.	USD Coin (USDC)	52,5
6.	XRP (Ripple)	39,8
7.	ADA (Cardano)	35,5
8.	SOL (Solana)	32,6
9.	Terra	22,5
10.	AVAX (Avalanche)	21,8
11.	Dot (Polkadot)	21,5
12.	Dogecoin (DOGE)	20
13.	Binance USD	17,5
14.	Shiba inu	17,2
15	Matic (Polygon)	12,5

Джерело: складено автором за даними [6].

Правовий статус криптовалют суттєво відрізняється в окремих країнах. При цьому операції з криптовалютами в різних країнах однаково задовільняють відносний рівень безпеки транзакцій та незалежність від регулятора. Проте центробанки наразі займають помірковану чи рестрикційну позицію. Це пояснюється тим, що криптовалюта є віртуальним активом і контроль над її обігом ускладнений.

«Є тільки два моменти, коли операція може бути проконтрольована фінансовим регулятором тієї чи іншої країни: момент її придбання за звичайні гроші і момент її продажу та отримання за неї коштів. Отже, основна проблема регулювання криптовалют полягає в тому, що видобуток і операції з криптовалютами виходять за рамки будь-якої юрисдикції, існують окремо і децентралізовано від будь-якої країни» [1, с. 17]. З огляду на це окремій країні

досить складно ввести правила щодо криптовалют, обіг яких є поза сферою її контролю.

Разом з тим операції з криптовалютами офіційно дозволені в ряді країн. В окремих країнах біткоїн визнають розрахунковою грошовою одиницею. Законодавство ЄС, до прикладу, визнає біткоїн як не підтверджений центральним банком або іншим державним органом віртуальний актив, що може використовуватися як засіб обігу в процесі здійснення операцій купівлі-продажу та може бути придбаним і зберігатися в електронному вигляді.

Як правило в процесі обігу криптовалюти розглядаються як товар або інвестиційний актив і підпадають під юрисдикцію відповідного законодавства для цілей оподаткування.

Зростання вартості криптоактивів спричинило швидкий ріст кількості користувачів криптовалют. Це відбулося, зокрема, завдяки активному зростанню вартості криптовалют наприкінці 2021 року, коли ціна біткоіна досягла 69 000 доларів США. Така тенденція має місце завжди коли базова криптовалюта значно підвищує свою вартість.

За даними дослідження сінгапурський провайдер криптовалютних послуг Triple-a у 2022 році світова кількість користувачів криптовалютами зростає до 320 млн чоловік проти 101 млн у 2020 році (на 217%) [10].

«Подальше дослідження міжнародного ринку криптовалют у регіональному розрізі дозволяє виявити певні особливості. Так, на ринок Північної Америки припадає 51 млн, Південної Америки - 27 млн, Європи - 43 млн, Африки - 53 млн, Азії - 130 млн, Океанії - 1 млн користувачів. Найбільше користувачів криптовалюти в США, Індії, Пакистані, Нігерії та В'єтнамі.

Приблизно 8% населення США торгують криптовалютою, тоді як в Азії в понад 2,5 рази більше користувачів криптовалюти, ніж на будь-якому іншому континенті» [16, с. 100].

Розподіл користувачів криптовалюти за країнами подано в таблиці 2.

Таблиця 2

Кількість користувачів криптовалют за станом на кінець 2022 р.

Країна	Кількість користувачів криптовалют	Відсоток населення країни (%)
В'єтнам	20 210 834	20,27
Україна	6 516 114	15,72
Сполучені Штати Америки	46 020 521	13,74
Південна Африка	7 712 116	12,45
Кенія	6 101 599	11,60
Пакистан	26 457 317	11,50
Нігерія	22 332 791	10,34
росія	14 647 694	10,10
Венесуела	3 015 636	9,02
Бразилія	16 652 150	7,75
Колумбія	3 445 267	6,63
Таїланд	4 332 129	6,47

Джерело: складено автором за даними [10].

Ми поділяємо думку дослідників, які вважають, що Україна не є лідером на світовому ринку криптовалют ані за критерієм обсягів майнінгу, ані за рівнем розвитку інфраструктури їх обігу. Разом з тим Україна займає достатньо вагоме місце на цьому ринку, що підтверджують наведені дані.

Так за даними на 2022 рік Україна посідає друге місце в світі за питомою вагою населення країни, яке користується криптовалютами (15,72%), поступаючись тільки В'єтнаму, де даний показник становить 20,27%, та випереджаючи Сполучені Штати Америки (13,74%).

Здійснений аналіз показав, що протягом останніх років сфера функціонування криптовалют зростає, розширюється коло операцій з ними та збільшуються можливості їх капіталізації. Ряд країн лояльно ставляться до обігу криптовалют, прирівнюють окремі криптоактиви до товару чи цінних паперів, що дозволяє торгувати на біржах.

Такі зміни відбулися як наслідок популяризації даного активу серед населення, наявності зростаючих тенденцій до інвестування, монетезації характеристик криптовалют як дефляційного інструменту. Криптовалюти заповнили нішу привабливих інвестиційних об'єктів та вдало реалізували переваги окремих своїх характеристик, таких як анонімний спосіб здійснення платежів.

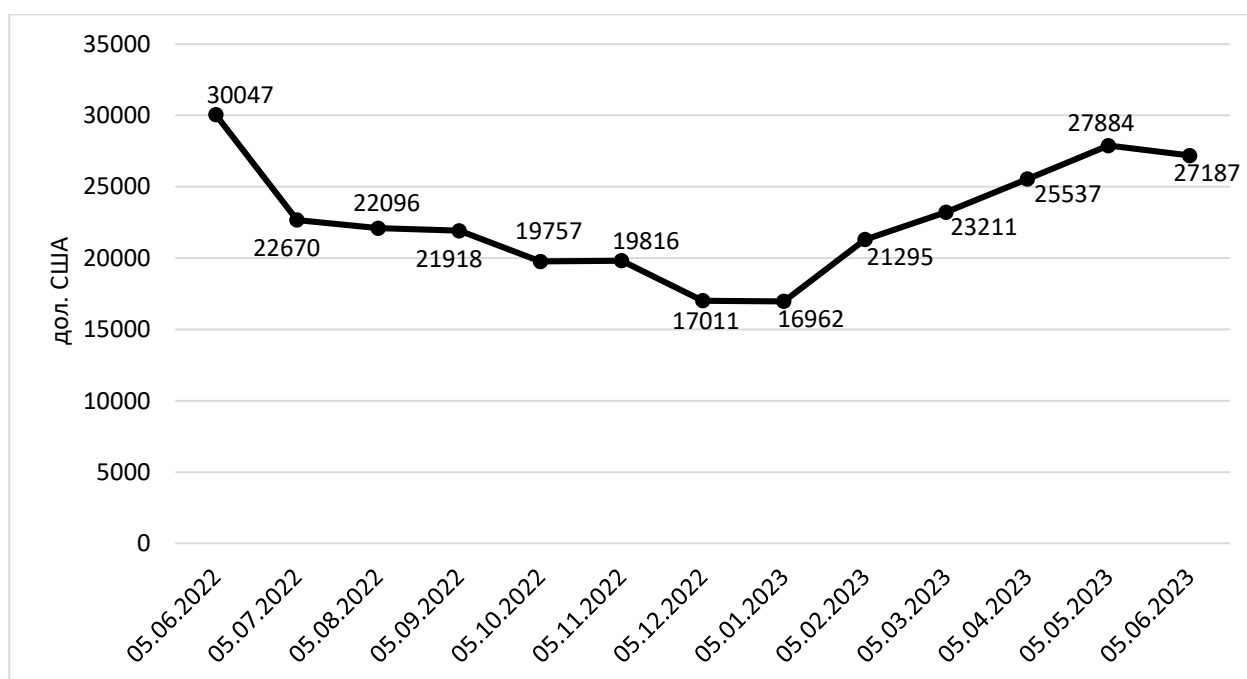
Разом з тим, не можна ігнорувати ризики здійснення криптовалютних операцій. Специфічні ризики обігу криптовалют є зворотною стороною переваг їх використання. До них належить недостатнє визнання і поширення, використання в певних доволі обмежених сферах, відсутність гарантії збереження електронних криптогаманців, відсутність гарантії повернення інвестованих коштів та єдиних правил для всіх учасників транснаціонального криптовалютного ринку.

Криптовалюти мають значний потенціал росту і також доволі високі ризики використання та обігу. Також варто зауважити, що ріст ринку криптовалют позитивно позначається на економічному зростанні, економіці, загалом, та її капіталізації.

Розділ 3. Перспективи розвитку і фактори поширення криптовалют в сучасних умовах

З початком війни в Україні відбулися вагомі зміни на світовому фінансовому ринку, які зачепили також сектор криптовалют. Весна 2022 року означила період зниження зацікавленості інвесторів віртуальними активами і, відповідно, довгострокове падіння їх капіталізації, спричинене значним зростанням фінансових ризиків. Загальна капіталізація світового ринку криптовалют у листопаді 2022 року впала нижче 860 млрд доларів. Однак вже на 24 січня 2023 року ріст ринку перевищив 1 трлн доларів [3].

Тенденції криптовалют за період 2022-2023 рр. можна також простежити на основі динаміки курсу основної криптовалюти Bitcoin за вказаний період (курс Bitcoin до долара) (рис. 2).

Рис. 2. Динаміка цін на Bitcoin 2022-2023 рр. [12]

Нестабільність геополітичної ситуації у 2023 році залишається високою, проте розвиток криптовалют засвідчує нові напрямки і тренди. До таких трендів відносять появу лендингових протоколів на базі систем DeFi (від англ. «decentralized finance» - децентралізовані фінанси) - фінансові сервіси та програми

на блокчейні, що надають кредитування через криптовалюту, гейміфікацію криптовалют та розширення використання токенів в іграх.

Важливо відслідкувати перспективи використання криптовалют в Україні. В умовах війни криптовалюти стали достатньо вагомим інструментом для збору коштів на підтримку України. Тут значну роль відіграли можливості вільного, швидкого та анонімного руху коштів – важлива перевага властива саме криптовалютам.

«...За даними Мінцифри, цьому сприяло створення на урядовому рівні офіційних криптогаманців для перерахування коштів. Ще в лютому 2022 року було створено Криптовалютний фонд благодійних організацій України на основі біржі Kuna разом із Міністерством цифрової трансформації та Міністерством оборони.

На перший погляд, можуть виникнути складнощі з подальшим використанням таких донатів при закупівлі обладнання для військових чи в гуманітарних цілях, оскільки не всі учасники ринку мають опцію розрахунку криптовалютою.

Загалом є два напрями подальших дій: перший - проводити розрахунки безпосередньо криптовалютою (наприклад, саме так відбувається на Kuna, де переважна більшість витрат - у криптовалюті), або ж конвертувати криптовалюту у звичайну фіатну. Наразі одними з найпопулярніших є Bitcoin та Ethereum, які до того ж є більш ліквідними, ніж решта, та простіше конвертуються. За допомогою використання спеціальних криптобірж відбувається переведення криптовалюти у гривню чи долар, які вже потім направляються на рахунки Мінцифри чи НБУ» [2].

Важливою перевагою є також те, що криптовалюта більш захищена від зламів і крадіжок, ніж звичайні фіатні рахунки.

Значні фінансові, політичні та безпекові ризики, високий рівень інфляції та невпевненості призвели до підвищення активності на ринку криптовалют, які стали альтернативою в розрахунках та інвестиціях.

Розвиток криптовалют в Україні та світі реалізується на основі врахування їх переваг і недоліків, що виникають в процесі емісії, організації обігу та здійснення операцій (табл. 3).

Таблиця 3

Переваги та недоліки криптовалют

Переваги криптовалют	Недоліки криптовалют
<ul style="list-style-type: none"> ▪ децентралізація валюти (відсутність регулятора дає змогу формувати курс відповідно до умов і факторів ринкового середовища); ▪ анонімність трансакцій (інформації про власника криптогаманця немає, є тільки номер гаманця); ▪ високий рівень безпеки (наявність криптографічного захисту даних); ▪ відсутність оподаткування, низький рівень трансакційних витрат; ▪ висока швидкість та заочність здійснення трансакцій; ▪ високий рівень поширеності; ▪ низький рівень ризику інфляції. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ низький рівень безпеки електронних гаманців та операцій (втрата пароля до електронного криптогаманця веде до безповоротної втрати всього); ▪ правова неврегульованість; ▪ неможливість скасування трансакцій; ▪ значні коливання курсів; ▪ створення можливості для ухилення від оподаткування; ▪ розгортання спекулятивних та шахрайських операцій через створення фінансових пірамід, отримання відсотків; ▪ можливість формування нових схем відмивання грошей.

Складено автором.

Фактори поширення криптовалют напряду пов'язані з їх природою та особливостями функціонування. Як уже зазначалося основною характеристикою криптовалют є децентралізація їх емісії. Вплив держави на емісію та обіг криптовалют на сьогодні є щонайменшим. «Ця властивість криптовалют має визначальне значення насамперед якщо розглядати її як об'єкт фінансових операцій з метою отримання прибутку або ж збереження грошових коштів в умовах інфляції та девальвації окремих валют» [5, с. 86].

Процес емісії будь-якої криптовалюти не регламентується регулятором, що робить її привабливим об'єктом інвестицій з метою отримання прибутку або запобігання інфляційним втратам. Проте така емісія не є некерованою. Так, емісія біткоіна обмежена алгоритмом розрахунку наперед визначеної кількості валюти, яка буде емітована в процесі майнінгу.

Ситуація на фінансових ринках спонукає до пошуку інвестиційних об'єктів, вартість яких зростає в довгостроковій перспективі, що є одним із базових факторів поширення криптовалют у глобальному економічному просторі.

Важливим фактором поширення криптовалют є стабільність їх курсу та його динаміка. Стабільність курсу значною мірою залежить від рівня довіри суб'єктів ринку. Рівень довіри має визначальне значення для функціонування усієї системи. Проте довіра в даному контексті не є абстрактною чи інтуїтивною категорією. Довіра в площині функціонування криптовалют та здійснення операцій з ними ґрунтується на логіці побудови системи та застосуванні криптографічних методів захисту. Необхідно зауважити, що вплив держави, як регулятора ринку, на обіг криптовалют та здійснювані операції має місце і реалізується шляхом правового регулювання певного спектру економічних відносин.

Регулювання ринку криптовалют набуло особливої актуальності наприкінці 2022 року після краху криптовалютної біржі FTX. У відповідь на нові загрози 20 квітня 2023 року Європарламент прийняв перше законодавство ЄС щодо відстеження платежів у криптовалютах, здійснення нагляду в сфері криптовалют та боротьби з відмиванням коштів. У травня цього ж року країни Європейського Союзу схвалили всеосяжний набір правил регулювання криптоактивів - перший у світі. «Правила вимагають, щоб фірми, які хочуть випускати, торгувати і зберігати криптоактиви, токенизовані активи і стейблкоїни в 27 країнах Євросоюзу, отримали ліцензію» [7].

У цьому зв'язку уже виникла проблема пов'язана з тим, що криптокомпанії потребують визначеності в регулюванні, вимагаючи від країн та регуляторів, щоб вони розробили глобальні правила операцій з криптовалютами для транскордонної діяльності. На сьогодні порядок розробки та запровадження таких правил невизначений.

Висновки

На основі аналізу різних підходів до розуміння сутності криптовалют, ми доходимо висновку, що криптовалюта це децентралізована цифрова валюта, захищена криптографічно, курс якої встановлюється на ринку під впливом попиту і пропозиції. До основних якісних характеристик криптовалют в роботі віднесено децентралізацію їх емісії, доступність, анонімність у використанні, відсутність регулювання та високий рівень безпеки.

Загальна тенденція функціонування криптовалют на світовому ринку характеризується стрімким зростанням їх кількості, мінливістю курсу та загальною тенденцією зростання ринку, що засвідчує ріст ринкової капіталізації криптовалют, яка уже перевищила 1 трлн дол. США. В рейтингу криптовалют за рівнем капіталізації на сьогодні стабільно лідирують Bitcoin (BTC) та Ethereum (ETH).

Зростання вартості криптоактивів спричинило швидкий ріст кількості користувачів криптовалют. За даними на 2022 рік Україна посідає друге місце в світі за питомою вагою населення, яке користується криптовалютами (15,72%), поступаючись тільки В'єтнаму.

Здійснений аналіз засвідчив тенденції розширення сфери функціонування криптовалют, збільшення числа операцій з ними та зростання можливостей їх капіталізації. Криптовалюти заповнили нішу привабливих інвестиційних об'єктів та вдало реалізували переваги окремих своїх характеристик. Разом з тим не можна ігнорувати ризики здійснення криптовалютних операцій.

З початком війни в Україні відбулися вагомі зміни на світовому фінансовому ринку, які зачепили сектор криптовалют. Протягом цього періоду криптовалюти також стали достатньо вагомим інструментом для збору коштів на підтримку України.

Фактори поширення криптовалют сьогодні напряму пов'язані з їх природою та особливостями функціонування. Процес емісії будь-якої криптовалюти не регламентується регулятором, що робить її привабливим об'єктом інвестицій з метою отримання прибутку або запобігання інфляційним втратам. Ситуація на

фінансових ринках спонукає до пошуку інвестиційних об'єктів, вартість яких зростає в довгостроковій перспективі, що є одним із базових факторів поширення криптовалют у глобальному економічному просторі.

Регулювання ринку криптовалют набуло особливої актуальності наприкінці 2022 року після краху криптовалютної біржі FTX. У відповідь на нові загрози у травні 2023 року країни Європейського Союзу схвалили перший у світі всеосяжний набір правил регулювання криптоактивів. Процес реалізації цих правил попереду.

Загалом, криптовалюти мають значний потенціал росту і також доволі високі ризики використання. Розвиток криптовалют в Україні та світі доцільно здійснювати на основі врахування їх переваг та недоліків в процесі організації обігу та виконання операцій.

Список використаної літератури

1. Белінська Я. В. Феномен криптовалюти: сутність, механізм виникнення, проблеми використання. *Економічний вісник. Серія : Фінанси, облік, оподаткування*. 2018. Вип. 2. С. 11-20.
2. Біткоїн і війна: як Україну рятує крипта і чи допомагає росії обійти санкції? URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/informaciyne-pravo-telekomunikaciyi/bitkoyin-i-viyna-yak-ukrayinu-ryatue-kripta-i-chi-dopomagaе-rosiyi-obiyti-sankciyi.html>.
3. Головні тренди криптоіндустрії та ціни на біткоїн: до чого готуватися 2023-го. URL: <https://daily-afisha-ru.translate.google/context/25126-glavnye-trendy-kriptoindustrii-i-ceny-na-bitkoin-k-chemu-gotovitsya-v-2023-m/? x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc& x tr hist=true>.
4. Гончаренко Н. І., Булгакова О. О., Псьота Т. В. Криптовалюта як інноваційний інструмент міжнародних розрахунків в умовах глобальної фінансизації. *Бізнес Інформ*. 2018. № 11. С. 441-448.
5. Доронін І. М. Використання сучасних технологій розподіленої обробки даних: право та функції держави. *Інформація і право*. 2017. № 2 (21). С. 51-58.
6. Електронна готівка: топ-15 криптовалют з капіталізації. URL: <https://fintolk-pro.translate.google/jelektronnaja-nalichnost-top-15-kriptoaljut-po-kapitalizacii/? x tr sl=ru& x tr tl=uk& x tr hl=uk& x tr pto=sc>.
7. ЄС схвалив перші в світі всеосяжні криптовалютні правила. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/05/16/7161779/>.
8. Желюк Т., Бречко О. Використання криптовалюти на ринку платежів: нові можливості для національних економік. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2016. №3. С. 50-60.
9. Іванюк В. Д. Фінансово-правове регулювання ринку криптовалют в Україні : дис.. ... на здобуття вченого ступеня доктора філософії у галузі права. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. URL: <https://www.wunu.edu.ua/svr/ disertacia/ivanuk/dusertacia.pdf>.

10. Кількість користувачів криптовалют у 2022 році. URL: https://aussiedlerbote.de.translate.googleusercontent.com/2022/08/kolichestvo-polzovatelej-kriptoalyutami/?x_tr_sl=ru&x_tr_tl=uk&x_tr_hl=uk&x_tr_pto=sc.
11. Корнєєв В. В., Чеберяко О. В. Криптовалюти: ера і сфера фінансових інновацій. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2018. Вип. 1. С. 40-46.
12. Курс Bitcoin до долара. URL: <https://finance.ua/ua/crypto/btc>.
13. Молчанова Е., Солодковський Ю. Глобальна сервісна природа сучасних криптовалют. *Міжнародна економічна політика*. 2014. №1 (20). С. 60-79.
14. Офіційний сайт Binance-academy. URL: <https://academy.binance.com/uk/articles/what-is-a-cryptocurrency>.
15. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 р. № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>.
16. Ткаленко С., Тіпанов В., Савчук Н., Мурашко О., Петухова О. Аналіз розвитку міжнародного ринку криптовалют: стан, тренди та перспективи. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2022. № 5 (46). С. 97-108.
17. Щодо правомірності використання в Україні «віртуальної валюти / криптовалюти» Bitcoin : Роз'яснення Національного банку України від 10.11.2014р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0435500-14#Text>.